

Aan: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de Directeur-generaal Volksgezondheid
Mw. drs. M. Sonnemaa
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Per e-mail verzonden naar: m.sonnema@minvws.nl

Zoetermeer, 5 augustus 2021

Betreft: ventilatiemaatregelen corona

Geachte mevrouw Sonnemaa,

Het coronavirus maakt ventilatie al geruime tijd tot punt van discussie. Binnenklimaat Nederland (hierna: “BKN”)¹ nam kennis van de Kamerbreed aangenomen motie² die de regering verzoekt om te onderzoeken of de huidige richtlijnen voor ventilatie in het Bouwbesluit toereikend zijn om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Daarnaast heeft BKN kennisgenomen van de brief van hoogleraren aan uw Ministerie³, waarin zij pleiten voor een Taskforce Ventilatie. BKN ondersteunt beide bewegingen en gaat daarover graag met u in gesprek.

BKN pleit voor een gezond binnenklimaat voor iedereen: tijdens het wonen, leren en (thuis)werken. Het maatschappelijk belang daarvan is onbetwist: een ongezond binnenklimaat in de werk-, woon- en leeromgeving tot een hoger ziekteverzuim, lagere productiviteit en lagere leerprestaties⁴. Daarnaast heeft ongezonde binnenlucht slaapverstoring, verminderde longfunctie en ontstaan of verergering van luchtwegklachten tot gevolg. Een slecht binnenklimaat heeft ontegenzeggelijk ook gevolgen voor de economie; door het verlies van productiviteit, hogere zorgkosten en het gesloten houden van horecagelegenheden.

BKN pleit er dan ook voor om ventilatie een steviger plaats toe te kennen in het beleid van de overheid. Het Bouwbesluit bevat minimumeisen voor luchtkwaliteit, die in de praktijk vaak echter juist als maximum worden geïnterpreteerd. Bovendien voorziet het Besluit alleen in inrichtingseisen, maar niet in de uiteindelijke prestatie. Ten slotte zijn de normen uit het Bouwbesluit niet berekend op het tegengaan van de verspreiding van virussen. Het Bouwbesluit is o.i. dan ook geen garantie voor een gezond binnenklimaat. Dat blijkt te meer uit de epidemiologische situatie die in juli is ontstaan door de verspreiding van het coronavirus via clusters in nachtclubs.

Naar onze mening schieten de huidige coronamaatregelen op dit punt tekort. Natuurlijk zijn toevoegen van ventilatie aan de basismaatregelen of een kwartiertje luchten per dag zoals voorgesteld op de

¹ Zie voor meer informatie over Binnenklimaat Nederland bijlage 1 bij deze brief.

² Kamerstuk 25295-1352 nr. 8.

³ De brief van hoogleraren Philomena Bluyssen (Technische Universiteit Delft), Louis Kroes (Leids Universitair Medisch Centrum) en Bert Blocken (Technische Universiteit Eindhoven) aan het ministerie van VWS, over een taskforce ventilatie. Zie ook <https://www.trouw.nl/binnenland/experts-vinden-het-kwartiertje-luchten-van-rutte-onvoldoende~b1fb9b80/>

⁴ Air Infiltration and Ventilation Centre, *Technical note AIVC 68, Residential ventilation and health* (2016) p. 16.

persconferentie op 19 juli om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan een beweging in de goede richting, maar voor een effectieve bestrijding van corona via ventilatie is er meer nodig.

In de eerste plaats denken wij dat het van groot belang is om de bewustwording over gezonde binnenlucht te vergroten. De juiste (overheids)communicatie en adequate maatregelen, die onderbouwd worden door wetenschappelijke inzichten en expertise uit de praktijk, zijn hierbij belangrijke en bruikbare instrumenten. BKN onderschrijft van harte de oproep van wetenschappers om een Taskforce in te stellen die de overheid adviseert over ventilatie. Graag zou BKN met u de mogelijkheden te bespreken om daarin deel te nemen; vanuit haar rol als branchevereniging, deskundige en als vertegenwoordiger van het onafhankelijk Kenniscentrum Binnenklimaattechniek⁵, bestaande uit TNO, TVVL⁶, BKN en wetenschappers.

Daarnaast geeft BKN u graag in overweging om een structurele samenwerking tot stand te brengen tussen het Rijk, kennisinstanties, de wetenschap en (expertise van) sectorpartijen. Zo kan worden ingezet op toekomstvast beleid en wetgeving die een gezond binnenklimaat beter verzekeren en de maatschappij beter weerbaar maakt tegen het coronavirus en andere evt. toekomstige virussen. De onderzoeksagenda, die de al genoemde motie vraagt, zou daartoe een eerste goede stap zijn en het kenniscentrum Binnenklimaattechniek zou graag bijdragen aan de invulling en uitvoering daarvan.

Graag zou BKN hierover op korte termijn met u in gesprek treden; zou u ons willen laten weten of u daartoe bereid bent? Alvast vriendelijk dank.

Met vriendelijke groet,

Remi Hompe
Directeur Binnenklimaat Nederland
Remi.hompe@fme.nl

⁵ Binnenklimaattechniek is een platform dat kennisuitwisseling stimuleert samen met partijen zoals TNO, TVVL en wetenschappers. <https://www.binnenklimaattechniek.nl/over-ons/>

⁶ TVVL is een kennisplatform en de beroepsvereniging voor adviseurs en wetenschappers in de installatietechniek, <https://www.tvvl.nl/>.

Bijlage 1: over Binnenklimaat Nederland

Binnenklimaat Nederland ([website](#)) zet zich als ambitieuze en actieve vereniging in om een gezond binnenklimaat te realiseren. De aangesloten leden zijn fabrikanten, leveranciers en dienstverlenende organisaties van ventilatie- en filtersystemen, lucht- en klimaattechnologie en producten en diensten op het gebied van koelen en verwarmen. Met meer dan 60 leden en 5.700 werknemers behoort de Nederlandse ventilatie-industrie tot de grootste en meest innovatieve van de wereld. De leden zijn actief binnen alle sectoren, waaronder: wonen, werken, leren, zorgen en recreëren. Samen zetten zij zich in voor een gezond binnenklimaat overal, altijd én voor iedereen.

Lancering gezondbinnen.nl: gezond binnen leven voor iedereen

Binnenklimaat Nederland, Heijmans, ISIAQ, Longfonds, Philips, TNO en VELUX hebben het platform Gezond Binnen gelanceerd. Op [gezondbinnen.nl](#) staat onafhankelijke informatie over het belang van een gezond binnenklimaat wat hiervoor nodig is.

De aandacht voor onze gezondheid is de laatste jaren steeds groter geworden. Gezond eten en voldoende bewegen zijn bekend, maar aandacht voor een gezond binnenklimaat ontbreekt, terwijl we negentig procent van onze tijd binnen zijn. Voor veel consumenten is het onduidelijk wat een gezond binnenklimaat inhoudt en wat de effecten zijn als het binnenklimaat niet of onvoldoende op orde is. Het platform Gezond Binnen voorziet in die behoefte. Niet alleen voor consumenten, want ook werkgevers, (semi-)overheidsinstellingen en huiseigenaren kunnen op het platform terecht voor informatie en advies.

Binnenklimaatlabel

Binnenklimaat Nederland, TVVL, bba Binnenmilieu, FHI gebouw Automatisering, TNO, Office Vitae en het Rijksvastgoedbedrijf hebben het binnenklimaatlabel gelanceerd. Of een kantoor voldoet aan de normen van het Binnenklimaatlabel, wordt getoetst aan de hand van vier onderdelen uit het Programma van Eisen Gezonde Kantoren: lucht, licht, klimaat en geluid. Deze factoren hebben veel invloed op de gezondheid van mensen. Een belangrijk onderdeel van het PvE Gezonde Kantoren is dan ook het inzichtelijk maken van de effecten op de productiviteit en het ziekteverzuim.

Het PvE Gezonde Kantoren is een handreiking voor het (her)ontwikkelen van kantoren die niet alleen energiezuinig moeten worden, maar ook gezond en comfortabel. Voor de vier onderdelen zijn drie ambitieniveaus geformuleerd. Klasse C geeft een 'voldoende' aan, klasse B betekent 'goed' en de beste beoordeling is klasse A, met een 'zeer goed'. Het PvE Gezonde Kantoren (www.pvegezondekantoren.nl) geeft praktische informatie en handvatten om de verschillende onderwerpen binnen de vier thema's in te vullen en de gewenste beoordeling te halen op basis waarvan het Binnenklimaatlabel kan worden toegekend.